

Teknologiske trender innen europeisk næringsmiddelindustri

FHF-prosjekt 2009/2010

Stein Ove Østvik

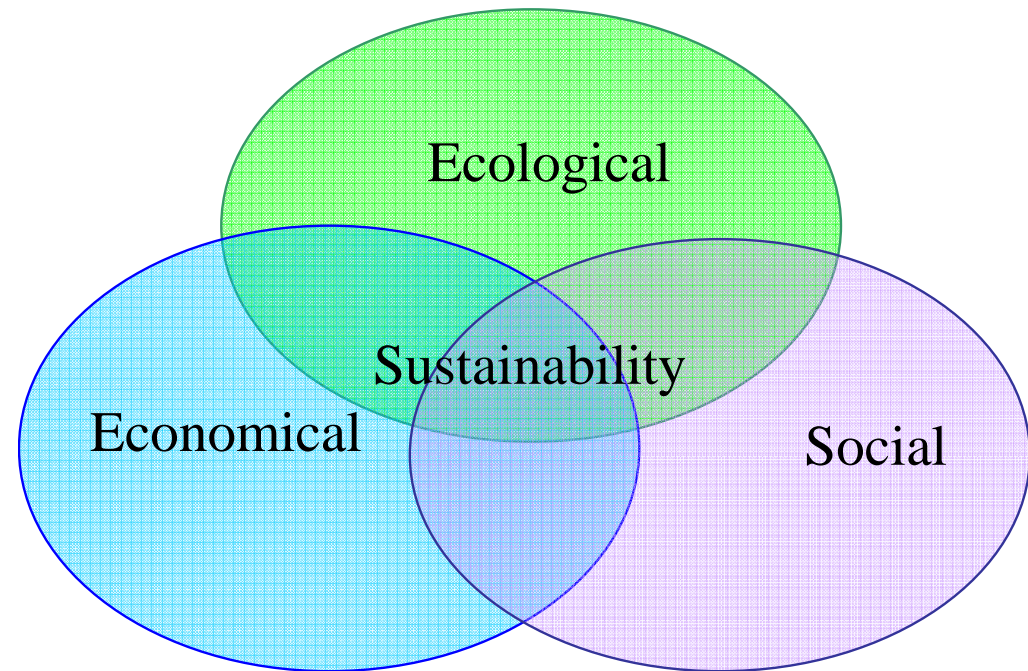
SINTEF Fiskeri og havbruk AS

Bakgrunn og målsetting

- Forprosjektet har som målsetting å gi en **oversikt over "state of the art" innen europeisk næringsmiddelindustri** med fokus på produksjonsteknologi for å fremstille nye produkter nye produksjonsmetoder for mer bærekraftig (økonomisk og miljømessig) produksjon og distribusjon. Det skal synliggjøres nye **trender og konkrete teknologiske gjennombrudd** som kan være relevant for norsk fiskeindustri

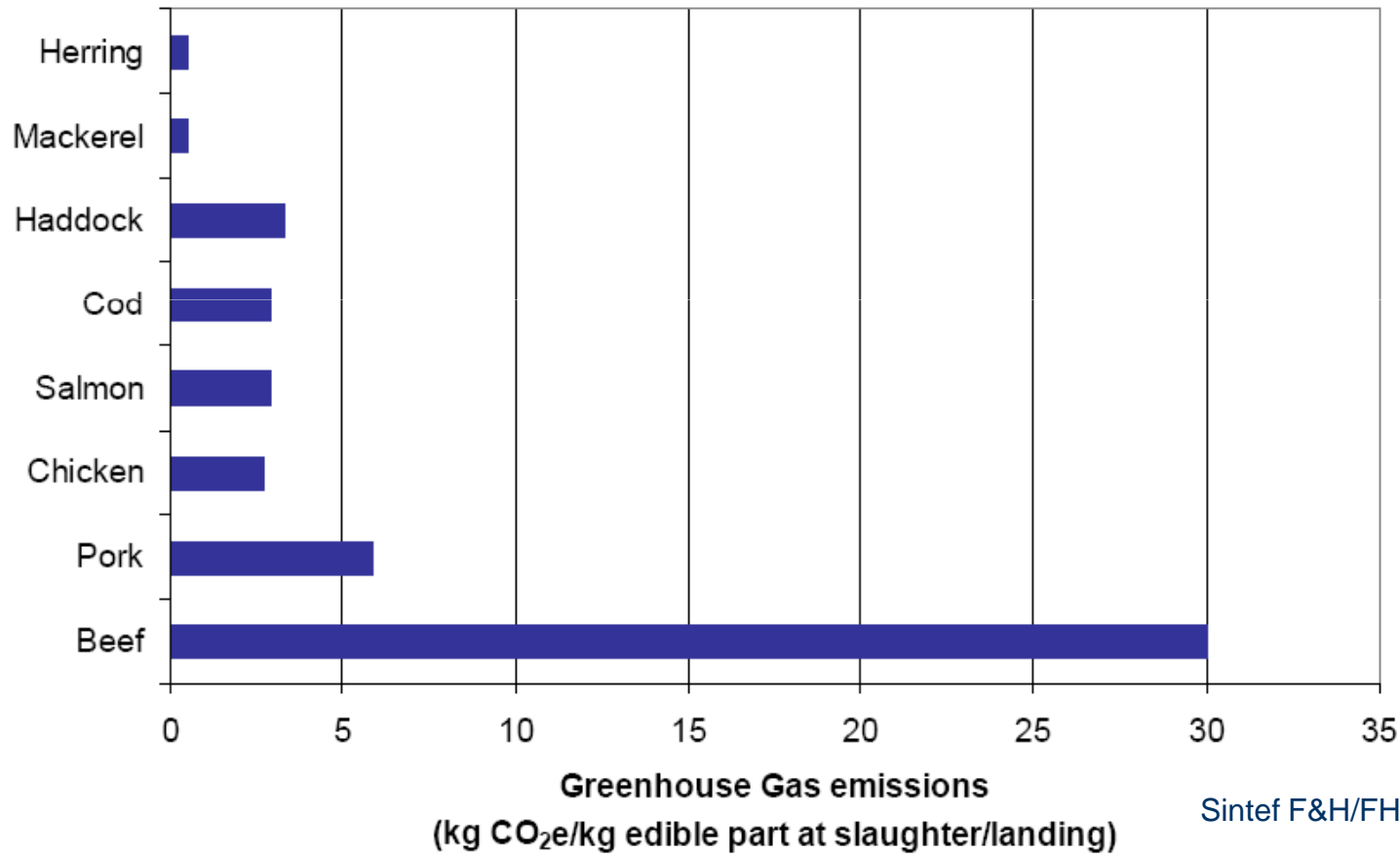
Bærekraft

- Brundtland-kommisjonen 1987 (FN);
“sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs”.

Rangering av næringsmiddelindustri
1. Unilever, 2. Nestlé

Seafood in perspective

Sintef F&H/FHF, Winther et. al. 2009

Trender fra internasjonale konsumentanalyser

- helse og velvære (helsebringende mat, økologisk mat)
- billigere produkter
- ferske produkter, smak og nytelse
- ferdige produkter - "convenience"
- kortreist mat
- sporet mat

Helse

The eatwell plate

Use the eatwell plate to help you get the balance right. It shows how much of what you eat should come from each food group.

Figur 3.1 Eksempler på helsebringende mat. Til venstre; probiotika tilsatt yoghurt, i midten; rømme med lavere fettinnhold, til høyre; matvarer tilsatt omega-3.

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

SUPERMARKET

search ID: kdin42

"I'd heard that they like to source their food locally"

Kortreist

search ID: cal0017

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

Convenience

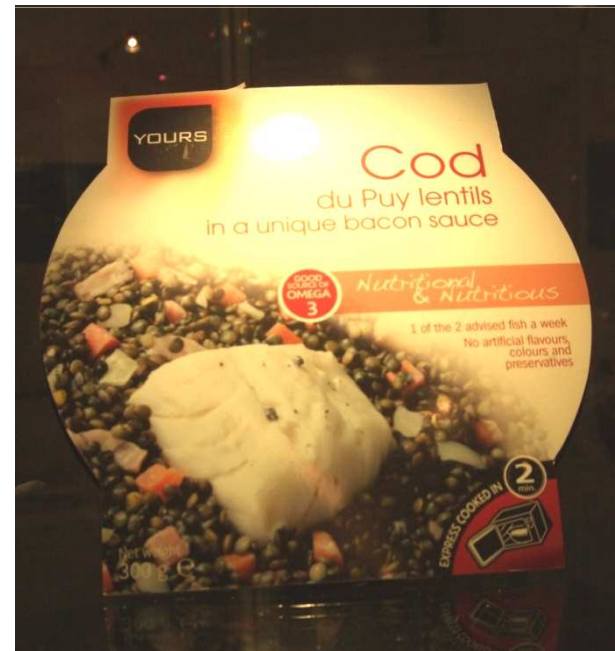

search ID: whin198

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

Pris

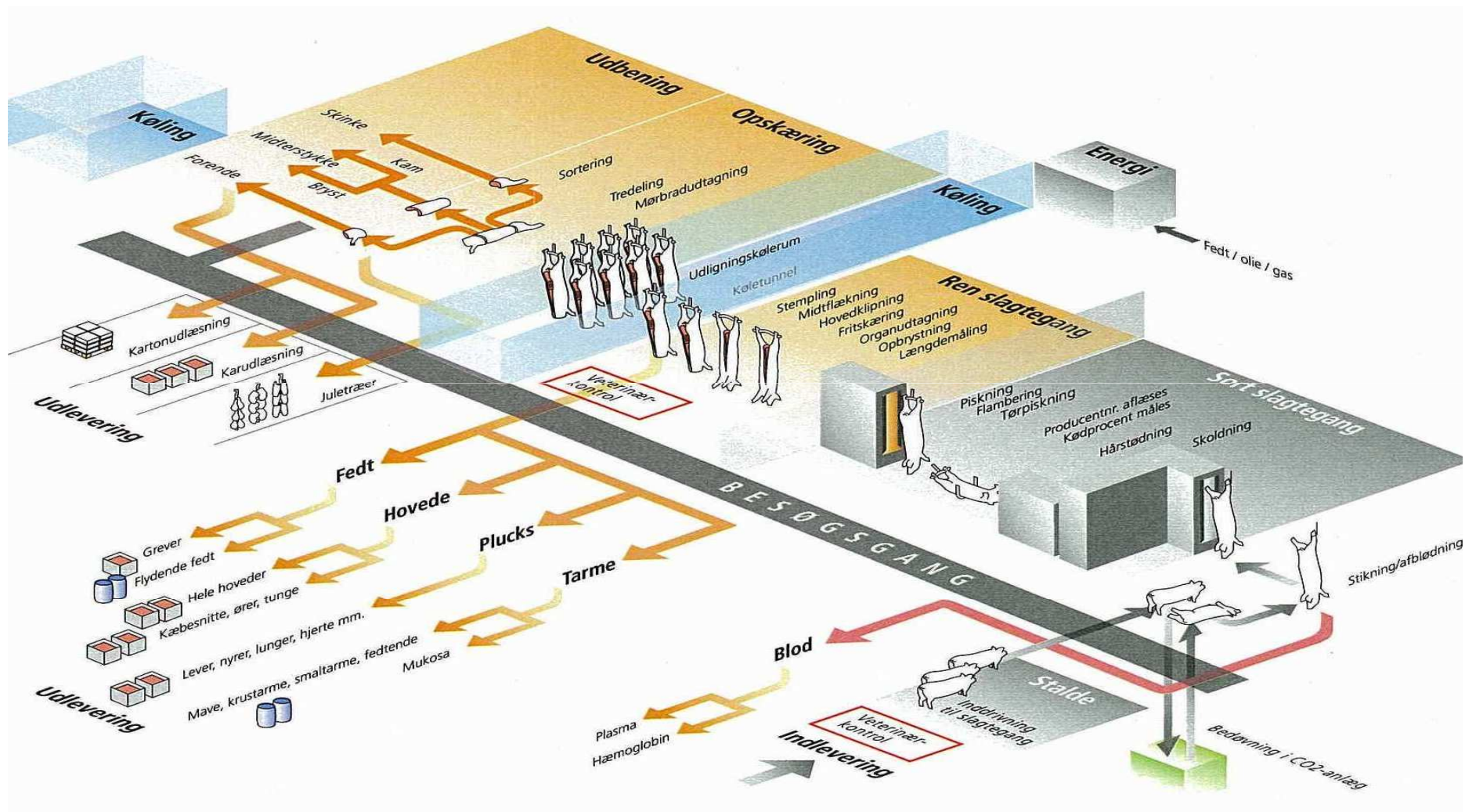
"Convenience"- produkter

Hovedtrender sett fra næringsmiddelindustri

- Matvaretrygghet og helse
- Forbedring av produktivitet – automatisering, fleksibilitet og prosesskontroll
- Bærekraft og energiforbruk
- Fleksibilitet for markedstilpassing av produktspekter - "convenience attributes". Nye produkters gj.snittlig livssyklus er redusert fra 2,1 år i 2001 til 0,9 år i 2009.

Danish Crown, Horsens

Biproduktutnyttelse i landbrukssektoren

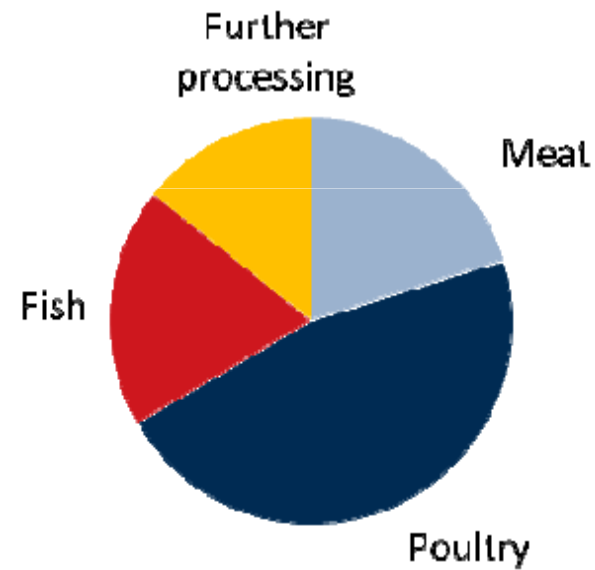
Hovedtrender sett fra teknologileverandørindustrien

- Automatisering og optimalisering av produksjonsprosesser
- Bærekraftig matproduksjon og matvaresikkerhet
- Nye emballaseløsninger
- Produksjon av forbrukertilpasset produktspekter og intelligent husholdning.
- Bioteknologi i koblingen mellom råstoff, produksjon og produkt

De største utstyrsprodusentene (Europa)

1. Marel (610 € mill)
2. CFS (280 € mill)
3. Meyn Systemate (220 € mill)
4. JBT Food Tech (150 € mill)
5. Weber (130 € mill)
6. Baader Linco (130 € mill)
7. Haarslev (120 € mill)
8. Handtmann (90 € mill)
9. MPS (60 € mill)
10. SFK (55 € mill)
11. Gerstenberg (50 € mill)
12. Vemag (40 € mill).

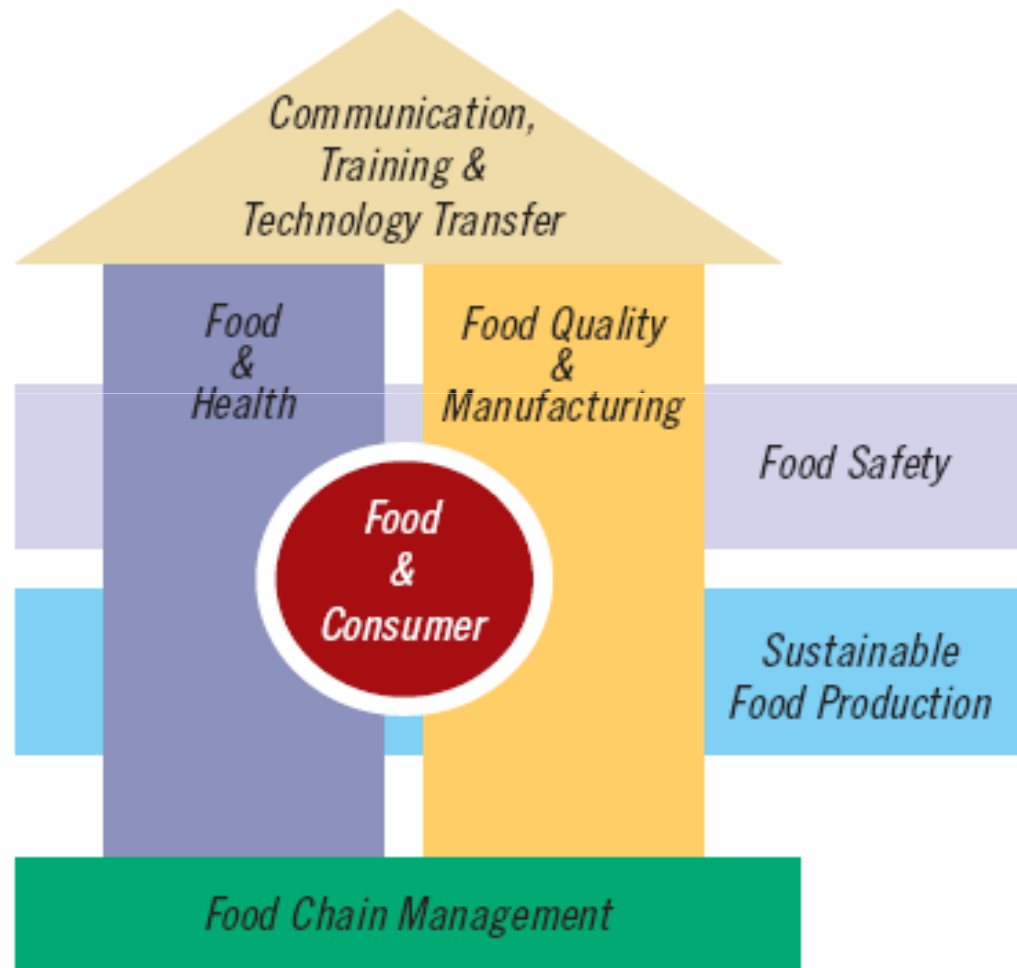
■ **Fordeling av omsetning på forretningsområder hos Marel Food Systems**

Konkrete tema:.....

ETP Food for Life

Manufuture – EU-plattform

-fem pillarer: omforme industrien til å skape

Make/Delivery HVA Products-Services

1. New Added Value
Products and Services

Innovating Production

2. New Business Models

3. Advanced Industrial
Engineering

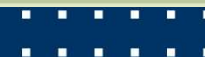

4. Emerging Manufacturing
Science and Technologies

Innovating Research

5. Infrastructures and Education

Manufuture

Relevance of Manufacturing

Manufacturing is the dominant sector of the European economy, since each job in manufacturing is linked to two additional jobs in high quality services.

It also exerts a strong technology pull on research and innovation, so the EU depends strongly on the dynamism of its manufacturing industry.

Putting knowledge and innovation at the heart of European growth is therefore a must.

EU Manufacturing Industry

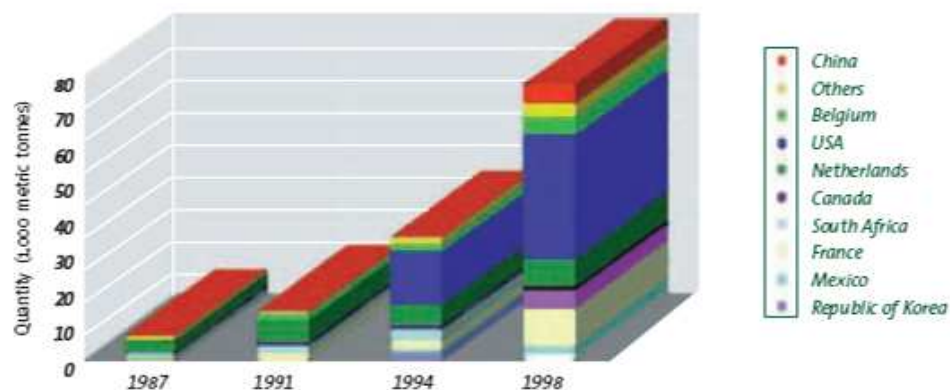
- **N. enterprises:** 2.230.896
- **Jobs:** 33 Million directly
- 23 sectors
- **Turnover:** 6.032 Billion €
- **Value Added :** 1.594 Billion €

Source: Eurostat 2004

Konkrete teknologier.....

- Matvaretrygghet og forlenget holdbarhet:
  - "Pulsed electric field"-prosessering
  - Cold plasma
  - UHT - Termisk Prosessering av mat
  - HPP - Høytrykksprosessering
  - Bestråling av matvarer

Estimated quantities of irradiated spices and dried vegetable seasonings

■ ”Advanced heating technologies”

- Elektromagnetisk energi som mikrobølge- og radiobølgeprosessering, ohmsk og infrarød oppvarming

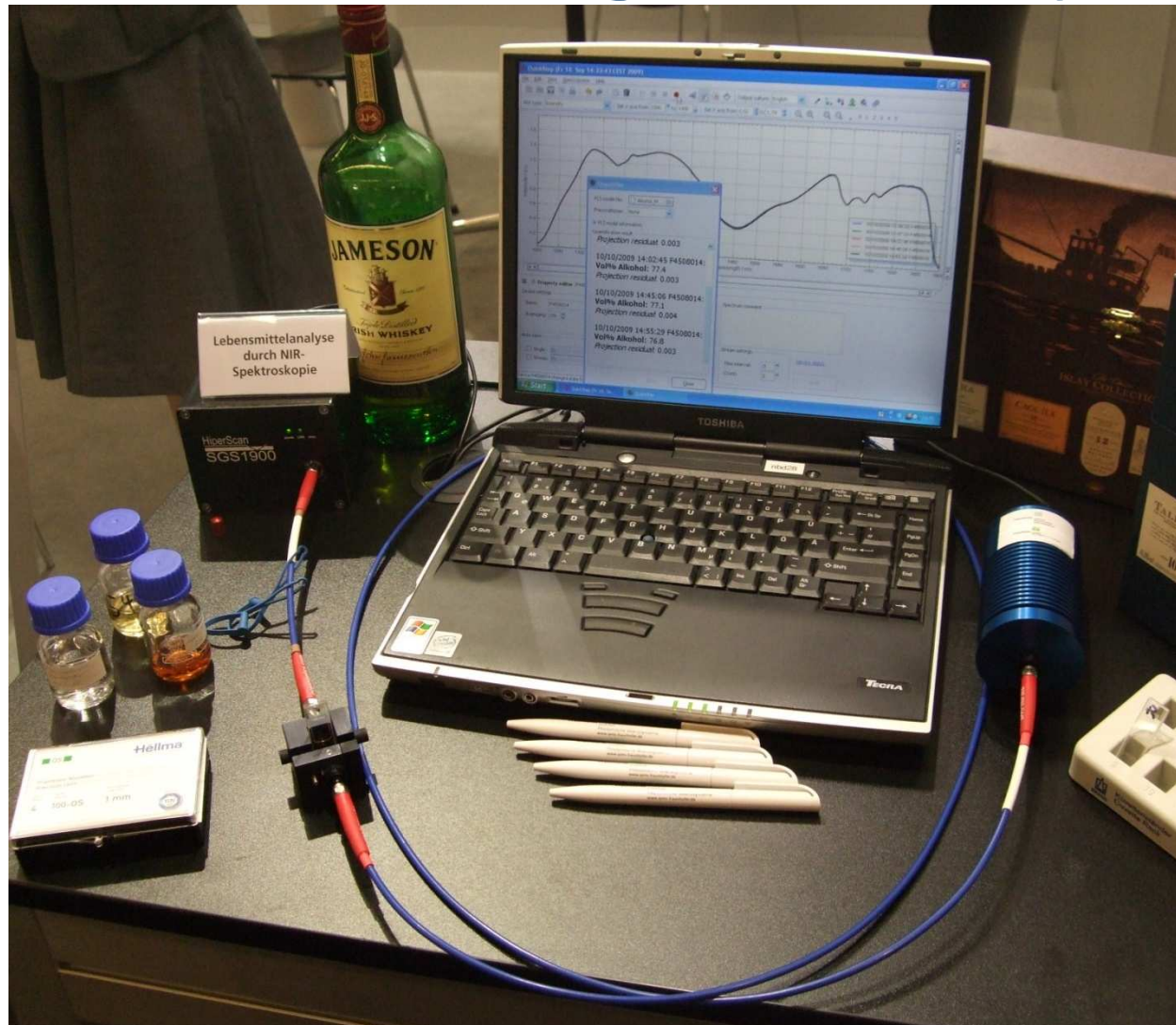
■ Ozon

■ Nanoteknologi

- er det estimert at **produkter fremstilt med nanoteknologi kan være verdt 20 mrd dollar innen 2020**^[5, 48]. Per i dag eksisterer det 84 matrelaterte produkter med nanoteknologi på markedet^[49]. Det eksisterer noe **usikkerhet rundt skadelig påvirkning av nanomaterialene** og partiklene som benyttes i nanoteknologi, både på miljøet, dyr og mennesker. Det finnes også begrensede metoder for å detektere nanopartiklene og for å evaluere skaden de kan utføre^[38]. Forbruker-gruppen Choice mener det er umulig for forbrukerne å vite hvilke matvarer og emballasje som bruker nanoteknologi på grunn av utilstrekkelig regulering og sikkerhetskontroll^[50]. **Det er forventet at bruken av nanoteknologi innen næringsmidler vil øke i kommende år når lovgiving fra USA og EU er klar**. Nanoteknologi øker generelt i verden og markedet for denne type teknologi vil også øke dramatisk i de kommende år^[38]. Det er forventet at nanoteknologi vil få **stor betydning innen matindustrien, særlig innen mattrygghet og hvordan mat produseres, pakkes, transporteres og konsumeres**^[38].

- Bioteknologi i koblingen mellom råstoff, produksjon og produkt
- Bakteriehemmende substanser
- Hurtige måleteknikker for kvalitetskontroll
- Sporbarhet
- Genmodifiserte produkter
- Merking; opphav, bærekraft, risiko.....
- TTI

Hurtige målemetoder for kvalitetskontroll og prosessstyring

Analyse med
NIR-spektroskopi
Fraunhofer
Anuga 2009

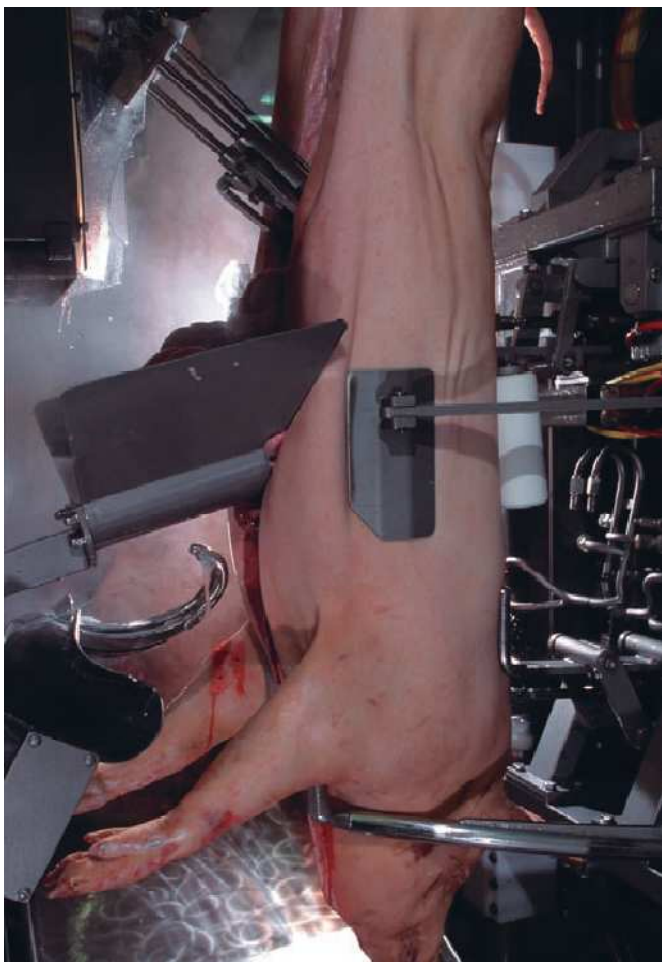
TTI –Time temperature indicator
(www.matbase.com)

RFID i kjøttindustri (Fraunhofer, Anuga 2009)

Fleksibilitet og markedstilpassing av produktspekter

Automatisering

Spesialiserte maskiner

bruk av std industriroboter

”Pick and place” og pakking

Loads and grades portions into trays or a thermoformer.

Up to 6 loading heads give high volume production.

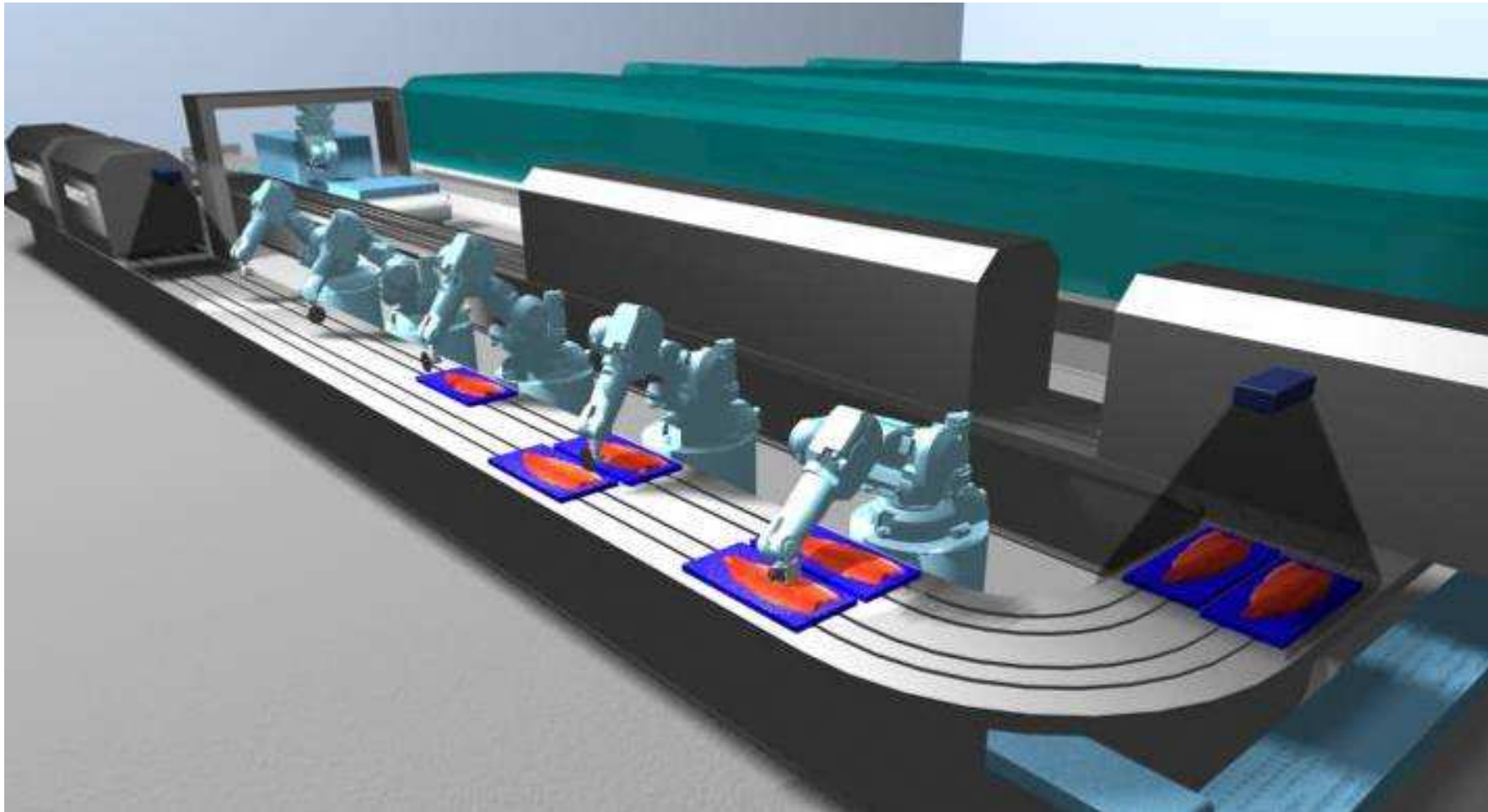
Patented product gripper

www.marel.com

www.cfs.com

Relevant teknologi for norsk fiskeindustri – elementer til utviklingsstrategi

■ Behov:

- Sikre matvaretrygghet og forlenget holdbarhet
- God smak
- Fleksibilitet i forhold til produksjon og marked – flere produkter i sluttmarkedet
- Konkurransedyktig og effektiv produksjon
- Bærekraftig verdikjede

Elementer til strategi

- Helseaspekter, matvaresikkerhet og økt holdbarhet
  - Fysiske metoder og bioteknologi
- Økt produktmangfold – marked og produktutvikling
- Teknologi for automatisert og fleksibel produksjon
- Sensorteknologi, og styring av kvalitet og prosess

- Økt samarbeid om teknologiutvikling mellom fiskeindustri og teknologileverandører